

Inspiraatio on mottomme

Autobiografia

Opettajan ja oppilaiden yhdessä
kasvaminen koulussa ja kerhossa

Liisa Palosaari

Inspiraato on mottomme

Autobiografia

Opettajan ja oppilaiden yhdessä
kasvaminen koulussa ja kerhossa

Liisa Palosaari

INSPIRAATO ON MOTTOMME

Autobiografia.

Opettajan ja oppilaiden yhdessä kasvaminen koulussa ja kerhossa

© 2023 Liisa Palosaari

Kuvat: Liisa Palosaari tai kuvan alla mainitut

Kirjoittaja: Liisa Palosaari ja Kotiniemi-työryhmä

Kannen kuva: tussipiirros, kerholainen Anne, 2000

Ulkoasu, taitto: Suvi Palosaari

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-951-56-8286-4

Sisällysluettelo

Pieni esittely ja kiitokset	8
Kohti tutkimusta? Pohdintaa muistoista ja muistamisesta	10
Kotiniemi-päiväkirja	10
Polulla taiteen tekemiseen ja opettamiseen	36
Kuvien ihanuutta pikkutyttöinä ja koululaisena	36
Koulupolulle	36
Lapsuusajan taiteilua	37
Taiteen harrastamista ja tarkkailua lukiolaisena	42
Taiteen ja taidekasvatuksen opiskelua	46
Pohjoisin paikka	53
Opettajana pohjoisessa	54
Ensimmäiset vuodet opettajana	54
Raskaat arkirutiinin vuodet	62
Uuden etsintää	67
Muistikuvia: siruja ja säröjä opettajavuosilta	72
Siruja ja säröjä omasta taiteilusta opettajana ollessa	78
Yhteenvetoa yhdeksänkymmentäluvulta	81
Inspiraatio on mottomme	84
Kotiniemeen kadonneet lapset – hurjien tyttötaiteilijoiden vuosi	84
Kun taide valtasi Kotiniemen	84
Vihkokeskusteluja taiteesta ja elämästä	92
Arkista hikeä ja taiteen juhlaa kerhossa ja koulussa	97
Kerhon toimintatavat muotoutuvat	97
Kotiniemen, koulun ja tutkimuksen parissa kamppailua	99

Kotiniemeläiset 'Palsan tyttäret'	
Kiasmassa ja maaherran vastaanotolla 2002	107
Kotiniemen kerhopäiväkirjojen antia	110
Mahdottoman läpi	140
Viimeiset kouluvuodet	142
Lapsia ja aikuisia –kerhotyön muutokset eläkevuosina 2011–2016	146
Taideopetusta ja -toimintaa Pohjois-Savossa	158
Kotiniemen perilliset	160
Kotiniemi rakennuksena: historiaa ja kokemuksia	164
Helena Ruotsala: Muistojani puuasuntolasta	166
Kerholaisten vanhempien muistoja Kotiniemestä	169
Kotiniemi sydämessämme	174
Tyttötaiteilijoiden /taistelijoiden paluu Kotiniemeen	175
Muistelun aloitustunnelmia	175
Kirjoittaja-muistelijoiden lyhyt esittely	177
Maa, jossa kasvoimme – taustamaisema	178
Kuinka meistä muodostui vähitellen yhtenäinen ryhmä	179
Suuri kuviskapina ja Kotiniemi omaksi taiteen paikaksi	182
Palsan tyttäret – taiteen merkityksestä	195
Miten Kittilässä pystyi ruokkimaan kulttuurin nälkää?	195
Taiteen tekemisen ja kokemisen merkityksestä	199
Terveisiä Liisalle kasvattajana ja kasvukumppanina	201
Kotiniemi muistelut kirjaksi	203

Kotiniemi muistoissamme	207
Anna Marttala: Taidetta ja digestivekeksijä.....	207
Kristiina: Mukana Inspiraatossa.....	208
Lauri Marttala: Ystävät ja yhdessäolo	211
Satu Kuosku: Kotiniemi säilyy sydämessäni	212
Juho Kortessalmi: Ikinä ei tullut ulkopuolista oloa.....	213
Sini Siitonen: Luovimmat hetket elämässäni	215
Anonyymi Aa: Taidekerho avasi uuden maailman	219
Nimimerkki TN: Pidin paljon maalaamisesta.....	221
Antti Hämäläinen: Turvallinen ja salainen paikka	222
Julia Keskitalo: Kuvataide on yhä osa minuuttani	224
Essi: Rento ja rauhallinen ilmapiiri	226
Antti Ovaskainen: Hyvät kokemukset jättävät hyviä jälkiä	227
Anonyymi Bee: Hassuteltiin ja hiljennytettiin	229
Nimimerkki Bambi: Kokeiltiin kaikenlaista, sain rohkeutta omiin ratkaisuihin.....	231
Aleksi Laevens: Tasapainoa elämään	233
Juha-Matti Puljujärvi: Tärkein harrastukseni	235
 Kasvatusajattelun kehittelyä opettajana.....	238
Ajatuksia oppimisesta, opettamisesta ja luottamuksesta.....	238
 Loppusanat – Ei koskaan jäähyväisiä.....	245
 Lähteet	250
 Liitteet	252
 Aineisto.....	255

Kirjoittamisesta	257
Sana.....	258
Suojamuuri	259
Muisto.....	261
Sanaton tieto	262
Lukemisen ja kirjoittamisen opettelua	263
Kirjoitetun loukkauksen pysyvyys.....	264
Tienviittoja ja kysymyskoukkuja	265
Hetken katse	266
Yksinäisen lohtu	268
Pienten elefanttien filosofiaa	269
Pienet elefantit seminaarissa	271
Kirjoittaminen haluna	272
Tilkkupeittoa	273
Kirjoittaminen vapautena	274

Pieni esittely ja kiitokset

Tämä kirja kertoo elämästäni ja urastani kuvaamataidonopettajana pohjoisessa. Alun perin tarkoitus oli kertoa ennen kaikkea taidekerhotyöstä ja ilmiöstä Kotiniemi, mutta työn edetessä huomasin, että tämän Kotiniemiprojektin työtoverini, siis entiset oppilaani, halusivat tietää enemmän taustastani, kaikesta siitä, miten minusta tuli opettaja ja mitä kaikkea opettajana koin ennen heitä. Näin teoksestani tuli samalla kuvaus elämästäni, lapsuudesta, opiskeluvuosista ja siitä, millaista oli tulla nuorena opettajana Kittilään ja millaista opettajana olo oli koululaitoksen muuttuessa niiden 40 vuoden aikana, jotka vietin Kittilässä (viimeiset 5 vuotta tein kerhotyötä eläkkeelle jäätyäni).

Kirjoittamista auttoivat omat päiväkirjani ja kasvatustieteen ja taidekasvatuksen opintojen aikaiset esseet ja muistiinpanot vuosilta 1993–2000 sekä taidekerhotyöstä pitämäni päiväkirja vuosilta 2002–2006. Tärkein ja inspiroivin materiaali oli taidekerholaisten Kotiniemessä pitämä kerhopäiväkirja, josta saaduissa lainauksissa nuorten kerholaisten ääni kuuluu aitona ja sensuroimattomana. Kirja alkaa tutkimuspohdinnoilla, sekin päiväkirjamuodossa, enkä ole halunnut muuttaa sen muotoa tai tehdä sitä osiota jälkikäteen viisaammaksi. Näkemykseni mukaan aito ja alkuperäinen teksti johdattaa lukijan parhaiten siihen ajatusmaailmaan, jossa olen elänyt ja perustelee samalla tekemäni ratkaisut kirjoittamisen suhteen.

Eriytynen ja suurin kiitos työstäni kuuluu Sariannelle, joka esiintyy teoksessa niin nuorena kapinallisena taidekerhovihkojen sivuilla kerhon aloitusvuonna kuin myöhemmin tämän teoksen yhtenä kirjoittajana ja kokoajana luvussa Kotiniemi sydämessämme. Kiitän myös muita saman luvun kerhon perustajajäseniä avautumisesta ja muisteluun paneutumisesta, mukana keskustelussa ovat Helena, Hami, Anna V, Satu ja Anne. Oman lisänsä tuovat yksilölliset eri

vuosien kerholaisten vastaukset kyselyyn, heitä kaikkia tahdon kiittää muistamisesta ja siitä myönteisestä palautteesta, jota heiltä olen työstäni saanut. Tuntuu, että elämäni ei mennyt hukkaan, vaan se oli täyttä ja rikasta kaikkien heidän ansiosta. Kiitos Suvi Palosaarelle hänen panoksestaan kirjan loppuun saattamisessa niin taiton kuin painatuksen suhteen. Kiitän myös Päivi Naskalia Lapin yliopistosta, hän oli ohjaajani aikoinaan kasvatustieteen laudaturopinnoissani ja häneltä olen saanut henkistä tukea ja kannustusta myös tämän teoksen aikaan saamiseksi.

Elämälle kiitos!

Kohti tutkimusta? Pohdintaa muistoista ja muistamisesta

Tässä luvussa pohdin ja valmistelen Kotiniemi- taidekerhon tutkimukseen ryhtymistä ja sen aiheen rajausta. Teemaan liittyvät opiskelut ja mietteet on kirjattu päiväkirjan muotoon. Tekstissä vuorottelevat tutkiva kirjoittaminen lähteineen ja henkilökohtaiset muistot. Lopuksi päädyn jatkamaan työtäni muisteluun painottuen.

Kotiniemi-päiväkirja

2.11.2016

Sarianne soitti. Aiemmin hän jo lähestyi minua Facebookin viestillä. Kotiniemi on elänyt niin hänen kuin ilmeisesti monen muunkin taidekerholaiseni sisimässä enemmän kuin koskaan olen voinut ajatella.

Olen nyt itsekkin hämmentynyt enkä tiedä, mitä pitäisi ajatella.

Kotiniemi. Se oli paikka, josta syntyi syksyllä 2000 kymmenen tytön pyynnöstä kuvataiteen kerhotila ja alkavasta nuorten taideryhmän perustajista tuli kotiniemeläisiä. Itse olin tuolloin kiinnostunut kasvatustieteen jatko-opinnoista ja ajatuksena oli tutkia ja kirjoittaa väitöskirja nuorten tyttöjen taideharrastuksesta ja sen merkityksestä. Sairastuin kuitenkin niin, että lopetin opinnot ja keskitin kaikki voimani opetukseen ja kerhotyöhön, koska koin

sen kaikkein tärkeimmäksi. Yksityiselämässäni kohtasin myös tragedioita ja suruja, joista selviämiseen minua auttoivat nuoret, joiden parissa sain päivän viettää.

Kun ajattelen kymmentä viimeistä työvuottani, niin muistan pitkät työpäivät, jolloin olin tosi väsynyt kello 15, kun sain viimeiset oppilaat ulos luokasta. Kokosin laukkuni ja siirryin pihan yli Kotiniemeen. Kummallista, että kun kerho päättyi klo 17, en ollut enää ollenkaan niin väsynyt kuin kaksi tuntia aiemmin. Kotiniemi oli siis minullekin paikka, josta sain enemmän, kuin mitä sinne luovutin. Ehkä kerholaisilla oli sama juttu.

Olikohan siellä jotain taikaa?

Sarianne sanoi puhelimessa, että Kotiniemi oli Palsan jälkeen merkittävin asia Kittilän taide-elämässä. Tästä voisi päätellä, että Kotiniemellä on ollut todella merkitystä heidän elämälleen ja kasvulleen.

Pitäisikö asiaa alkaa tutkia uudestaan nyt, kun entiset kotiniemeläiset ovat aikuisia?

12.12.2016

Tänään tuli Lapin yliopiston Kide-lehti. Sitä innostuin lukemaan ja saman tien sitten katselin SKR:n apurahasivuja ja maakuntarahastojen hakuajoja. Sopi-vasti ensi vuoden alkupuolella hakuajat – voisin hakea apurahaa Pohjois-Sa-von maakuntarahastosta lastenkerhoja ja –taidepäiviä varten. Olisikohan ala-kouluissa ja yläkoulussa tarvetta ja aikaa lasten taidepäiville tai taidekerhoille? Voisin ajatella samantapaisia taidepäiviä, joita kävin pitämässä Kittilässä eri ala-asteilla. Siellä minulla oli tukena vuosien varrella hankittu välineistö ja tar-vikearsenaali. Täällä pitäisi hankkia perusvälineistöä kiertävää taidepajaa var-ten. Tietenkin pitää ratkaista, miten käytännössä saisin myös palkkaa – kuka sen maksaisi ja mitä kautta se järkevästi hoituisi.

Jotenkin siis vain tuntuu siltä, että en ole valmis vielä lopulliselle eläkkeelle ja joutopäiville. Kokopäiväistä työtä en varmaan jaksa tehdä, mutta iltapäiviin painottuva kerhotyö olisi sopivaa, samoin viikonloppukurssit sekä silloin täl-

löin pidettävät taidepäivät. Seuraavana aamuna ja päivänä kun saa levätä, ei ole pakko lähteä aamulla kouluun.

Mielessäni on elänyt Kotiniemi ja sen erilaiset nuoret ja vuosikerrat. Kummas-ti eri vuodet nivoutuvat yhteen, sulavat yhdeksi, niin ettei enää erota, koska tapahtui mitään. Sieltä nousee yksittäisiä hetkiä, siveltimenvetoja, piirroksia, sanontoja, istumisia milloin kenenkin pöydässä. Minun täytynee kaivaa esiin alkuvuosien kerhosta pidetyt työpäiväkirjat, niistä selvinnee jotakin. Sitten min päiväkirja pito jäi – lopetin yliopisto-opinnot selkäleikkausten jälkeen.

Ajattelin istahtaa hetkittäin koneen ääreen ja kirjoittaa, mitä mieleen muistuu ja mitä aineistostani löydän. Ehkä itse ihmisenä löytäisin jotain, mitä en ennen huomannut, ehkä näkisin paremmin, millaisen elämän olen elänyt lasteni ja nuorteni kanssa. On tuntunut siltä, että se kaikki on ollut ihan tavallista ja arki-päiväistä. Mutta jospa se kaikki ei ollutkaan ihan tavallista muiden silmissä?

8.4.2017

Uudenvuoden aikaan Sarianne perusti Facebookiin Kotiniemi-ryhmän. Siinä on nyt 12 jäsentä, ryhmän perustajia ja alkuaikojen kerholaisia. Pidämme sen varmaan pienenä ainakin aluksi, mutta riippuen siitä, miten asiat kehittyvät, se saattaa jonain päivänä olla yhdistävä tekijä niille 16 vuoden kerholaisille, joita siis täytyy olla 100–200 nuorta ja lasta. (Jälkihuomautus: koottuani eri vuosien kerholaisista listat heitä on ollut kaikkiaan lähes 300, joiltakin vuosilta tietoa ei löytynyt, ovat arkistoissa eri puolilla.) Viimeisien vuosien kerholaiset ovat olleet alakouluikäisiä, joten heidän kerholaisuutensa on ollut luonteel-taan kovin toisenlaista kuin murrosikäisten yläkoululaisten ja itseään hakevien aikuistuvien lukiolaisten.

Sarianne ja Suvi K. perustivat myös Google Driveen kansion, jonne voi tallen-taa tekstejä. Heillä on tarkoitus perustaa yhdistys, jotta apurahojen hakeminen olisi helpompaa jäsentyneelle toiminnalle. Nyt on sitten hakusessa yhdistyk-sen nimi ja toimintaperiaatteet. Toiminta pitäisi säännöissä määritellä väljäksi

ja joustavaksi, joka mahdollistaa erilaiset projektit taidekasvatuksen, nuorten ja lasten kerhotoiminnan, tutkimisen ja kirjoittamisen ja julkaisemisenkin parissa. Helena on myös kyseisen tilin käyttäjä. Lisääkin siihen voidaan liittää.

Otin yhteyttä Lapin yliopistoonkin, Päivi Naskaliin. Sain häneltä joitakin vinkkejä ja kirjavihjeen muistelutyömenetelmiin liittyen. Sain tilattua kirjan ja luen sitä parhaillaan. Kirjastosta tilasin Muistamisen vimma -nimisen kirjan. Olen ajatellut, että lueskelen ja virittelen ajatuksia. Aika saa näyttää, mihin suuntaan edetä. Olen ymmärtänyt, että nuorilla on kova into saada Kotiniemeä käsiteltyä ihan kirjaksi asti. Vielä on päättämättä, jatkanko väitöskirjamalliin vai vapaammin ilman paineita yliopistomaailman vaatimuksista.

Löysin muistitikulta työpäiväkirjani (Kotiniemeen liittyen) vuosilta 2002–2006. Lopetin kirjoittamisen, kun tyttäreni Hanna kuoli. Silloin oli pitkä aika, etten kyennyt maalaamaan, lukemaan tai kirjoittamaan. Seuraavaksi pitää kaivaa esiin kaikki Kotiniemi-aineisto, tyttöjen päiväkirjat, mahdolliset valokuvat ja omat kirjoitelmat.

Kaikki tämä vaatii keskittymistä.

10.4.2017

Yhdistyksen nimeksi näyttäisi tulevan Inspiraato. Kotiniemessä tunnuslauseemme oli "Inspiraato on mottomme". Sitä käytettiin muun muassa Kiasman Nuorille sallittu -illassa, jonne oli kutsuttu kotiniemeläisiä ja meillä oli siellä oma pieni osasto tienviittoineen sen illan ajan. Minulla on edelleen tallessa Kotiniemen avaimenperä, johon Helena on tekstannut kyseiseen moton.

Parhaillaan muokkaillaan yhdistyksen toimialaa, tavoitteita ja toimintatapoja. Pitkien matkojen takia teemme varmaan paljon työtä nettiyhteyksien kautta.

Muistot näkyviksi -kirjanen tuli luetuksi. Se keskittyy paljon vanhustyöhön ja muistorasioihin, mutta kyllä sieltä vinkkejä löytyy meidänkin muistelutyöhömme, kun alamme koota kokemuksiamme Kotiniemen ajoilta. Miten itse kukin taidetoiminnan koki ja mitä niiltä ajoilta muistaa keskeltä kuohuvia murosikävuosiaan?

Tavoitteemme on, että pääsisimme kokoontumaan heinäkuun lopulla Sari-
annen luona Sassalissa. Yritän sitä ennen kirjoittaa ja tutkia niin paljon kuin eh-
din ja kykenen, avata päiväkirjojeni antia ja antaa aineiston herättää muistoja
ja uusia ajatuksia. Aineisto pitää tietenkin olla mukana tapaamisessa.

Aika kulta muistot ja itse muistelen noita nuoria sydän täynnä rakkautta.
Kuinka ihmeellisiä ja taitavia he ovatkaan muistoissani. Kun vertaan heidän
tekemisiään ja intoaan nykyiseen työympäristööni ja asuinpaikkaani, niin tun-
tuu, että Kittilässä työtäni osattiin arvostaa ja tukea. Onneksi lapset ovat yhtä
ihania kaikkialla. Toisaalta ymmärrän, että nykyisen kotikuntani viranomaiset
ja koulun hallinto eivät tiedä taustaani, odotan heiltä liikaa.

11.4.2017

Yhdistyksen perustamisasiakirja muotoutuu vähitellen.

Eilen tyhjensin kaappia ja löysin niin Kotiniemi-aineistoa kuin omien koulu-
vuosien muistolaatikon, josta löytyy 1960-luvun ainekirjoituksia ja päiväkirjoja
sekä runoja. Saattaa käydä niin, että saan omista kouluajan kirjoitelmista myös
tausta-aineistoa, ainakin se vertautuu 2000-luvun alun tyttöjen kirjoituksiin ja
taiteeseen. Koulu on ollut minulle todella merkityksellinen paikka – silloin ei
ollut somea, ei tietokoneita, ei kännyköitä, vain kirjeenvaihto ja kortit, jos ha-
lusi pitää yhteyttä.

Suvi-tyttäreni kävi Joensuusta lasten kanssa. Piti näyttää hänellekin Inspi-
raation perustamiskirjan luonnos, vaan se jäi, oli tarpeeksi touhua lasten kans-
sa. Suvi ehti kuitenkin tutkia ja siistiä tietokonettani, joka oli pari päivää jumis-
sa. Tänä aamuna se suostui toimimaan, nettiinkin pääsee taas. Mietinnässä on
ollut uusi kone, mutta koetan käyttää vanhaa niin kauan kuin toimii. Kaikki
tiedostot saimme siirrettyä ulkoiselle asemalle.

Sain päätöksen Pohjois-Savon maakuntarahastolta. En saanut apurahaa
taidevierailuja varten alakouluihin. Vielä on haku voimassa Olville. Sinne pitä-
nee ilmoittaa, että apurahoja ei siis tullut muualta. Kyllä lastenkulttuuriin on
vaikea saada apurahoja. Tosin aikoinaan sain Lapin maakuntarahastolta kaksi

eri kertaa apurahan nuorten taidekerhotoimintaan ja Kittilän kunnalta ja eri järjestöiltä myös pienempiä summia, sekä Agnico Eaglen kultakaivokselta lastenkerhoille viimeisinä vuosinani siellä. Täällä törmään siihen, että nimeäni ja työtäni ei tunneta kuten Lapissa.

20.4.2017

Olen viime aikoina vähän lueskellut muistamiseen, muisteluun ja oppimiseen liittyvää kirjallisuutta. Kun mahdollinen tutkimukseni joutuu perustumaan muistoihin, on se väistämättä tarinankerrontaa eri äänin. Oma ääneni vertautuu oppilaitteni ääniin, miten minä muistan, miten entiset oppilaani. Saarenheimo Marja (2012, 25) sanoo osuvasti. *"Ihmiset ovat tarinankertojia, jotka muokkaavat menneisyyttään, nykyhetkeään ja tulevaisuudensuunnitelmiaan siten, että ne parhaalla mahdollisella tavalla sopivat yhteen sen kuvan kanssa, joka heillä on itsestään tai jonka he haluavat näyttää itsestään muille."*

Käyttämäni tutkimustapaan sisältyy siis koko ajan se riski, että kirjoitetaan itselle mieluista menneisyyttä, rakennetaan itsestä ehyttä minää. Kun tällä hetkellä ajattelen menneitä vuosikymmeniä, ovat ne yhtä mössöä, josta nouse esiin vain pieniä yksityiskohtia tai elämäni maanjäristyksiä, jotka muuttivat olemistani. Uskon, että tarvitsen oppilaideni mielikuvia yhteisistä ajoistamme, että he täydentävät omilla ajatuksillaan ja muistoillaan tekstiäni. Ehkä niin päästään lähemmäksi sitä, mitä on oikeasti ollut. Se tosiasia on hyväksyttävä, että voimme kurkottaa menneeseen vain nykyisestä minästämmä käsin ja että aika on huuhtonut ja hionut elettyä toisenlaiseksi kuin se alun perin oli.

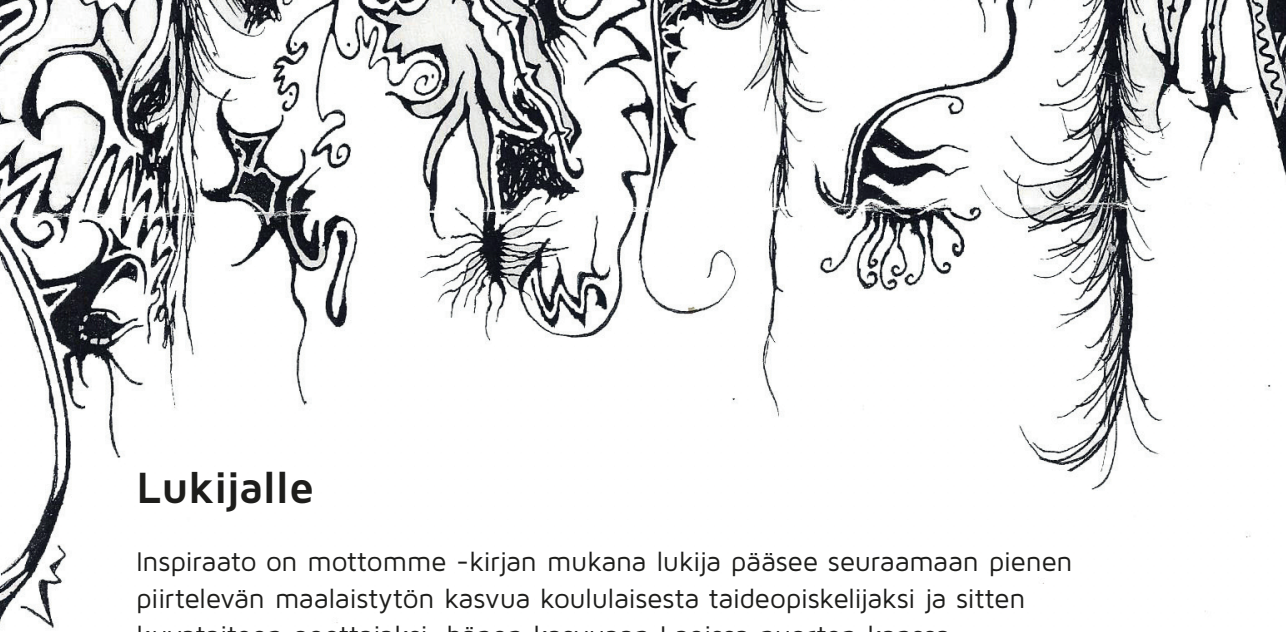
23.4.2017

Mietiskelin Kotinimen alkuaikoja ja tyttöjä, jotka sen perustivat kanssani. Ryhmä syntyi heidän aloitteestaan ja toiveestaan. Osa heistä oli kanssani vain sen 9-luokan vuoden, mutta osa taas koko lukioajan vielä. Itse olin siis viisikymp-

pinen, vaihdevuosissa oleva nainen ja he murrosiässä olevia 15–16-vuotiaita, itseään etsiviä nuoria. Voisi ajatella, että pahin mahdollinen yhdistelmä. Koin kuitenkin asian juuri päinvastoin. Murroksessa olimme kaikki.

Mitä kaikkea nuorille kapinallisille mahtoiakaan sattua, sellaistaakin, mistä en mitään tiennyt? Ei opettaja eikä kasvattaja voikaan kaikkea tietää, eikä tarvitsekaan. Kaikilla on oltava oma henkinen ja fyysinen liikkumatilansa. Joillekin heistä sattui varmasti hyviä ja onnellisia asioita, mutta varmasti myös huonoja, jopa pahoja asioita. Pelkään, että kun alamme muistelemaan noita aikoja, niin entäpä jos jollekulle nousee mieleen myös traumaattisia muistoja. Saarenheimo (2012,62) sanoo, että *"kuten proustilaiset tahattomat muistikuvat, traumaattiset muistot välähtävät mieleen lupaa kysymättä, mutta ne eivät tee muistajaa onnelliseksi vaan päinvastoin epätoivoiseksi. Traumaattisten muistojen kiusaama henkilö ei suinkaan tavoittele muistojaan, vaan haluaisi päästä niistä eroon."* – Onko minulla ja meillä ryhmänä kykyä kohdata mahdolliset traumaattiset muistot ja tukea ja auttaa muistajaa? Onhan itselläni Kotiniemen ajalta monia pahoja ja suurta surua tai fyysistä tuskaa aiheuttaneita kokemuksia. Niillä ei ollut tekemistä itse Kotiniemen kanssa, mutta varmasti ne vaikuttivat siellä työskentelyyn. Toisaalta Kotiniemi ja kotiniemeläiset auttoivat minua kestäämään elämää eteenpäin.

Vuonna 2002 ja 2003 koin selkäleikkaukset, varsinkin vuosi 2002 oli valtavaa kipuhelvettä, joka jätti pysyvät jäljet aivotoimintaani ja muistini toimintaan. Toinen todella vaikea aika oli vanhimman tyttäreni Hannan traaginen sairastuminen ja järkyttävä kuolema meillä kotona vuonna 2006. Sen jälkeinen aika on kadonnut muististani ja tiedän, että olin töissä ja tein kaikki niin kuin pitikin, mutta seuraavana aamuna en yleensä muistanut mitään edellisestä päivästä. Hannan kuolemaa saatoinkin käsitellä vain pieninä palasina kerrallaan ja yhä edelleen se on seikka, joka saattaa yllättää minut, vaikka klassisen musiikin konsertissa. Mikä hyvänsä asia, pienikin tapahtuma tai esine saattaa nostaa yllättävän muiston. Vähitellen kestan noita muistoja paremmin: milloin tulee Hanna mieleen vihreistä marmeladikuulista tai jostakin laulusta. Mutta kykenen hyvin pitämään joitakin Hannan vaatteita ja huiveja. Yksi esimerkki on, että Hannan kuoleman jälkeen emme kenneet nukkumaan pimeässä. Heti

Lukijalle

Inspiraatio on mottomme -kirjan mukana lukija pääsee seuraamaan pienen piirtelevän maalaistytön kasvua koululaisesta taideopiskelijaksi ja sitten kuvataiteen opettajaksi, hänen kasvuun Lapissa nuorten kanssa pedagogiseksi ajattelijaksi ja kasvattajaksi. Samalla tarkkaillaan koulun ja kasvatuksen muutosta vuosikymmenten aikana.

Kirjoittaja Liisa Palosaari on tehnyt elämäntyönsä Kittilässä kuvataiteen opettajana yläkoulussa ja lukiossa. Erityisen merkityksen saa hänen työnsä nuorten taideryhmän perustajana yhdessä oppilaiden kanssa. Kerho sai nimensä vanhan rakennuksen, Kotiniemen, mukaan ja kotiniemeläisyydestä tuli käsite, joka yhdisti kaikkia siellä olleita. Sen merkityksestä nuorille kertoo, että osa heistä otti yhteyttä kirjoittajaan 16 vuotta kerhon perustamisen jälkeen ja he ehdottivat, että Kotiniemen kerhon toiminta tulisi dokumentoida kirjaksi kuten Liisa Palosaaren opettajan työ laajemminkin.

Teos sopii luettavaksi jokaiselle kasvattajalle, kerhotyöstä ja taidekasvatuksesta kiinnostuneelle kuten myös opettajaksi aikovalle. Se avaa ovea nuorten maailmaan antamalla aidon ja muuttamattoman puheenvuoron kotiniemeläisille kerhoaikana ja tilan heidän muistoilleen vuosia kerhon jälkeen.

Kirjan teksti vaihtelee analyttisestä pohdiskelusta lapsuuden muistoihin ja kasvatustyön kuvauksiin, se polveilee kirjoittajan ajatusten ja murrosikäisten nuorten taiteentuskan välillä. Olet tervetullut tälle polulle.

